No 1900 — 1½ C. — 185

# DE TIJD.

# NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

*Dieu et mon droit.*

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

**MAANDAG, 25 JULIJ.**



## AMSTERDAM, 23 Julij.

Wat de heer van Hall in zijne nota van 27 Julij zegt over de [illegible] tot gelijke verdrukking der kerkgenootschappen, is van geen minder allooi dan al het overige. Het wonderlijk diplomatiek proefstuk blijkt alleen daarin homogeen te zijn, dat al zijne onderdeelen gelijkelijk overvloeijen van tegen de waarheid strijdige beweeringen.

Het *Handelsblad*, dat zeer belangrijke beschouwingen over de nota's heeft geleverd, meent dat in de jongste nota van den heer van Hall met betrekking tot de wet is gezegd juist het omgekeerde van hetgeen men had willen zeggen. Dat is, van de zijde van het *Handelsblad*, eene onjuiste opvatting. Omdat de nota met ronde woorden erkent, wat in de monsterwet inzit, daarom meent het *Handelsblad* dat het eene vergissing is. Het is waarlijk geen kompliment.

Om de strekking van de [illegible]wet toe te lichten, zegt de heer van Hall:

»Cette loi ne touche en aucune manière au libre »exercice des différents cultes en tout ce qui n'a pas »rapport à l'extérieur et n'appartient pas au domaine »de l'état, sauf les mesures, qui paraitraient nécessaires dans l'intérêt de l'ordre et de la tranquilité publique et uniquement dans cet intérêt." Daarin nu ligt naar waarheid uitgedrukt de geheele économie van de monsterwet. Het is de duidelijk omschreven verklaring van den zin van art. 1, die de gansche wet domineert, omdat al de overige artikelen slechts uitvloeisels zijn van dat eerste artikel.

Wat zegt de openhartige zinsnede? Dat de godsdienst vrij is behoudens twee uitzonderingen:

1° niet vrij in alles wat met het uitwendige in verband staat of tot het domein van den Staat behoort;

2°. niet vrij, zelfs ook niet in het zuiver inwendige, dat onder geen opzigt noch met het uitwendige in verband staat, noch tot het domein van den staat behoort, zoodra slechts de regering meent te kunnen beweeren dat het publiek belang en de openbare rust dat vorderen.

Wij zien niet hoe hier de minste vergissing van de zijde van den heer van Hall kan worden vermoed. Mag dan onze minister van Buitenlandsche Zaken en van Roomsch-Katholieke eeredienst de waarheid niet zeggen? Of is die toelichting van zijne monster-voordragt niet geheel overeenkomstig den waren zin van art. 1? Zoo wij eenig bezwaar hebben, het is alleen de verklaring te vinden hoe het de heer van Hall bestaan durft dát vrijheid te noemen in een officieel stuk, 't welk der gansche wereld onder de oogen komt, wat hij zich zoo van alle kanten voorbehoudt te knotten naar zijn *bon plaisir*. Ook daarin geeft de minister aan 's lands eer in den vreemde een droevigen slag.

Ten slotte komt de heer van Hall tot een beweeren, dat even openhartig, maar daarom niet even waar is als het voorgaande. Integendeel. Hij meent, aan den [illegible] te kunnen verhalen, [illegible] regering geen *fait accompli et consommé* [illegible] breekt er nog aan? Is de Aartsbisschop van Utrecht geen Aartsbisschop van Utrecht? Is de Bisschop van Haarlem geen Bisschop van Haarlem? De Bisschoppen van Breda en Roermond, zijn die geene Bisschoppen van Breda en Roermond? Er is geen Katholiek die er aan twijfelt. Zij verrigten dan ook *alle* bedieningen, die aan hunne *zetels* vast zijn, ja, maar de heer van Hall heeft ze niet *erkend?* Is dan een Bisschop geen Bisschop, zoo lang de heer van Hall hem niet erkend heeft? Wij lezen noch in de H. Schrift, noch in de geloofsleer onzer Kerk, noch in de praktijk der achttien eeuwen lange geschiedenis, dat er om Bisschop te zijn, de erkenning van een minister van de R. K. Eeredienst toe noodig is, al is ook zelfs die minister protestant, volkomen onbekend met de Katholieke Kerk, en haar blijkbaar vijandig. Wij twijfelen er daarom ook niet aan, dat gelijk de HH. Petrus en Paulus in hunnen tijd geen verlof vroegen om Bisschoppen te zijn, ook onze Bisschoppen den heer van Hall geen verlof hebben gevraagd of zullen vragen datgene te zijn, wat zij, zonder hem, door de gratie Gods en den zegen van den H. Stoel, zijn geworden. — Wat de heer van Hall als minister voor de Buitenlandsche Zaken en van R. K. Eeredienst noodig heeft, dat weet hij. Hij heeft de Bisschoppen niet te erkennen; dat kan hij doen en laten, zoo als hij 't verkiest. Hij heeft ze slechts te *kennen*. Daarvoor nu is gezorgd, én door den Heiligen Stoel, én door de Bisschoppen zelven. Overigens, de heer van Hall is gewoon zich zoo weinig gelijk te blijven, dat hij ook hier weer zich zelven tegenspreekt. Middelerwijl bij het *fait consommé* en *accompli*, wij hebben gezien op welke belagchelijke gronden, betwist, eindigt hij zijne nota van 27 Julij, gelijk die van 10 Mei, met de poging, om den H. Stoel te doen terugkomen op hetgeen *gedaan* is.

De *Amsterdamsche Courant* opent eene reeks artikelen, welke wij met eenige belangstelling behooren te volgen. Die artikelen gelden den *Tijd, Noord-Holland. Cour.* Onze beschouwingen over het artikel der *Amsterdamsche*, getiteld *Het tegenwoordig standpunt* hebben haar aanleiding gegeven tot de studie, waarvan zij heden de eerste rezultaten openbaar maakt.

De *Tijd* wordt door de *Amsterdamsche* wegens drieërlei vergrijp bestreden: »wegens overijling, wegens onverdraagzamen ijver, wegens miskenning van hetgeen de handhaving van de grondwettige godsdienstvrijheid vordert." Daarenboven beweegt zich de *Tijd*, doch ook de andere bladen, die aan de *Amsterdamsche* een half-officieel karakter hebben toegekend — ook de *Nederlander* bijv.? — »in het vuile zog van den laster." In haar eerste artikel tracht de *Amsterdamsche* hare beschuldiging van »overijling" te staven. Bij die gelegenheid vernemen hare lezers, dat wij o zoo »oppervlakkig" zijn, dat wij ons onderscheiden door »opgewonden drift" en »geen geopend oor voor de waarheid hebben." Genoeg ter karakterizeering van den toon en van het gehalte der polemiek van de *Amsterdamsche*.

»In een volgend artikel" zal zij »een meer algemeen *punt* behandelen." Och, bleef zij liever bij het bijzonder *punt* in quæstie; bij het door haar gestelde *dilemma*: óf de wet óf omverwerping der Grondwet en terugkeer tot vóór 1798. En welk algemeen *punt* dan door haar zal behandeld worden? Dat zal zijn: »het *standpunt* van *de Tijd*." Dat is nu eenmaal zoo de liefhebberij van de *Amsterdamsche* om »*standpunten*" te behandelen: gisteren »*Het tegenwoordig standpunt*," morgen »*Het standpunt van de Tijd*." Omtrent het *standpunt* van den *Tijd* zal de *Amsterdamsche* iets zeer verrassends mededeelen: »zij zal aantoonen, dat het standpunt van *de Tijd*, het zoogenaamde blad der Roomsch-Katholieken in Nederland, onhoudbaar en voor de Roomsch-Katholieken zelven hoogst gevaarlijk is." Het zou ons niet verwonderen bij die gelegenheid te vernemen, dat de *Amsterdamsche* veel meer het »blad der Roomsch-Katholieken" verdient genoemd te worden en dat haar »standpunt" voor de Roomsch-Katholieken zelven hoogst voor- [illegible] De *Amsterdamsche* is tot de wonderbaarlijk- [illegible] de *Amsterdamsche* over den *Tijd*, welke ook als stijlproeve in aanmerking verdient te komen, luidt aldus. »Wij zouden niet gaarne *zien*, dat tegen de waarheid aan, artikels van ons en onze vrienden als meeningen en gedachten van de ministers wierden aangemerkt." Daarvoor loopt de *Amsterdamsche* geen gevaar; een dagbladartikel zullen wij ten minste niet »als eene meening en eene gedachte aanmerken." O die »overijling," *Amsterdamsche!*

Onderscheidene binnen en buitenlandsche bladen houden zich bezig met het laatste artikel over de Hollandsche quæstie, aan het *Journal des Debats* opgezonden en door den heer Bertin, onder den waarborg van zijne handteekening, op het gevaar af van zich belagchelijk te maken, openbaar gemaakt. Onder de binnenlandsche bladen, die de dwaasheden, in dat artikel vervat, in een helder licht stellen, verdient de *Echo universel* in de eerste plaats genoemd te worden. De uitvoerige arbeid, welke dit blad aan die taak ten koste legt, moet een elk, die de nationale eer gehandhaafd wenscht te zien, te aangenamer zijn, wijl geheel het beschaafd Europa daaruit vernemen kan, hoe er hier te lande over het bewuste artikel, in de *Débats* gepubliceerd, gedacht wordt en welke verontwaardiging het gaande maakt in het eigen land zelf, dat het meest bevoegd is het te beoordeelen. Dat de fabeltjes, door de *Débats* opgenomen, ook in het buitenland niet zonder krachtige tegenspraak zijn gebleven, blijke uit een later mede te deelen artikel van den *Univers*.

Wat ons betreft, wij meenen ons van eene uitvoerige wederlegging van het artikel in de *Débats* te mogen onthouden. Die dat artikel gelezen heeft, erkent volmondig, niet slechts dat dezelfde geest daarin heerscht, welke voorgezeten heeft bij het schrijven bepaaldelijk van het eerste artikel van de *Amsterdamsche* over de monsterwet, maar dat de *Debats* en de *Amsterdamsche* zich, toevallig ongetwijfeld, op meer dan een punt ontmoet hebben ter handhaving van eene zelfde opvatting, ter verkondiging van dezelfde denkbeelden, ja, dikwijls in de keuze derzelfde bewoordingen. En daar wij nu van het artikel der *Amsterdamsche* gezegd hebben, wat daarvan, naar onze meening, te zeggen viel, zoo gelooven wij het er voor te mogen houden, dat wij, haar artikel besprekende, tevens het artikel van de *Débats* behandeld hebben.

Dat wil echter niet zeggen dat wij hiermede afscheid nemen van het artikel der laatste; o neen. Wanneer wij ons van eene bepaalde wederlegging onthouden, dan meenen wij, naar aanleiding van het artikel der *Débats*, nog in een ander opzigt eene dienst te kunnen doen aan de goede zaak, door namelijk de voornaamste plaatsen van het artikel zelf aan het Hollandsche publiek mede te deelen, opdat het zelf in staat gesteld zij te oordeelen over de gevoelens, die den auteur van het artikel bezielen. Daartoe overgaande, zal nu en dan een enkel woordje voldoende wezen, opdat de aandacht gevestigd zij op datgene, wat daaraan vooral niet mag ontsnappen.

De liberale zoogenaamde behoudslieden zijn meester van het terrein, aldus de *Débats*, en zullen daarvan meester blijven onder ééne voorwaarde:

»Men mag alzoo hopen, dat de liberaal-konservatieve partij deze krizis, die zij niet heeft opgewekt, gelukkig zal doorworstelen, tenzij ze innerlijk verdeeld worde en alzoo aan de oppozitie het bij de verkiezingen verloren terrein late hernemen. Immers dit zoude gebeuren, bijaldien de levendigste *nuance* der behoudende partij niet opregtelijk en innig gehecht ware aan de meerderheid, en niet bepaaldelijk in alle gewigtige quæstien met haar medestemde."

Dat is aan het adres van den heer Groen, [illegible] schijnt te willen winnen door vleitaal. [illegible] vleitaal, maakt men zich niet schuldig, waar sprake is van de bij uitnemendheid katholieke gedeelten des lands. Daarvan sprekende luidt het aldus:

»De katholieke distrikten, sedert [illegible] geest. [illegible] Brabandsche en Limburgsche vrienden, gebrandmerkt voor het oog van Europa als beheerscht door den gevaarlijksten en roekeloosten democratischen geest! Doch laat ons liever vernemen, hoe er al zoo van de wet van bevrediging gezegd wordt:

»Het wetsontwerp is der Tweede Kamer aangeboden in de zitting van 1 Julij; wij hebben er den tekst van meegedeeld. Als men dezen oplettend leest en vergelijkt met de artikelen der Grondwet, waarvan de wet bestemd is den geest te ontwikkelen, dan bevindt men dat het doel van hare ontwerpers geenzins is om de bestaande wetgeving te wijzigen, en nog veel minder om aan het voor gansch Holland zoo dierbare beginsel der godsdienstvrijheid te raken. Zij hebben zich alleenlijk voorgesteld bij de handhaving van dat beginsel, de regten der regering en die der verschillende godsdienstige gezindten te regelen, en zich te verzekeren, dat de vrijheid welke deze genieten geen gevaar zal worden voor de maatschappij en noch hare veiligheid, noch hare rust, noch de voorhare welvaart noodzakelijk orde [illegible]

Zou de heer van Hall of de *Amsterdamsche* [illegible]

kunnen zeggen? Maar waarom nu juist eene nieuwe wet? Was het niet genoeg dat de *Koning* door de Grondwet gewapend was met de magt om elke inbreuk der kerkgenootschappen op het gebied van den Staat af te slaan? Men verneme het antwoord op deze vragen:

»Het ontbreekt, wel is waar, in de Hollandsche wetgeving geenszins aan soortgelijke wetten; maar de eerste en gewigtigste derzelve, die van 18 Germinal, An X, nopens de organizatie der eerediensten, is nimmer geheel uitgevoerd, zij is in verschillende bepalingen gewijzigd, en zelfs haar gezag wordt op meer dan een punt van het grondgebied betwist. Deze wet exekutoir verklaard den 6 Jan. 1811 voor alle provincien van het rijk is altoos als regtens verpligtend beschouwd, alhoewel vele van hare bepalingen formeel strijdig zijn met den liberalen geest der Grondwet, die het beginsel der onbeperkte gewetensvrijheid erkennende, aan den Koning de magt verleent om alle gezindten te houden binnen de palen, welke de verpligting om de orde en de rust van het land te verzekeren, zal vaststellen. Dienvolgens moest de wet van An X worden afgeschaft en te gelijker tijd vervangen door eene nieuwe wet, meer overeenkomstig met de Grondwet, die de wederkeerige regten der regering en der verschillende eerediensten juister afbakende. In die behoefte heeft het gouvernement willen voorzien door zijn wetsvoorstel aan de Staten-Generaal aan te bieden, en tevens heeft het de moeijelijkheden willen uit den weg ruimen, die in den laatsten tijd zijn opgerezen."

En welken indruk op de wets-voordragt gemaakt heeft? De *Débats* zullen het ons zeggen: Het is alsof zij de *Amsterdamsche* vertaald hebben.

»Men verzekert ons dat het ontwerp van den heer van Hall een gunstig onthaal heeft gevonden, en dat zich reeds, van alle kanten voor het ministerie geruststellende verschijnselen openbaren. Men heeft zelfs opgemerkt, maar men ons zegt, dat de gematigde Katholieken even als de Protestanten zelven dit ontwerp toejuichen, hetwelk sommige hunner meest geakkrediteerde bladen als een *volkomen eerlijk* verdedigingswapen beschouwen, hetwelk de Staten-Generaal niet moeten aarzelen aan het gouvernement in handen te geven, opdat het daarin het eervolle en loyale regt putte om ter geschikter tijd maatregelen te nemen, *die de Protestanten en Katholieken gelijkelijk zullen treffen*, of, beter gezegd, *beschermen*. Voegt er bij dat wanneer deze wet zal aangenomen zijn, de verschillende eerediensten in het Koningrijk der Nederlanden eene geheel andere en ruimer vrijheid zullen genieten, dan hun in de meeste andere landen van Europa verleend wordt."

Desniettemin zal er toch nog wel eenige oppozitie zijn tegen de wet. Welke? Wie zal met haar geen vrede kunnen hebben?

»Men verwacht tegenstand van den heer Thorbecke en van zijne vrienden. Men berigt dat zij zich gereed maken om het ministerieel ontwerp aan te vallen, dat hun in een veel te liberalen en voor de onafhankelijkheid der eerediensten te gunstigen geest schijnt ontworpen te zijn.

Ook de theokratische Katholieken — zij moeten dan nog al, te oordeelen naar de adressen, talrijk zijn in Nederland! — zijn met de wet niet ingenomen.

»Men voorziet ook den tegenstand van die katholieke partij, welker theokratiesch absolutismus wij reeds hebben gesignaleerd. Maar die tegenstand zal niemand verwonderen; want het is juist tegen die partij en tegen hare aanmatigingen, dat het wetsontwerp gerigt schijnt. Men bekommert zich echter weinig over de behendigheid van die partij.

»Het ministerie blijft, ondanks alle oppozitie, onvervaard; het nieuwe kabinet verbeidt het rezultaat zonder vrees en het is wel overtuigd dat de diskussie het tot eer, en tot groot voordeel voor het land zal strekken."

Tot zoo verre de algemeene beschouwingen over de wet. Nu treden de *Débats* in eene ontleding van hare artikelen. Aldus vangen zij aan:

»Het wetsontwerp bestaat uit vijftien artikelen. Art. 2, 3, 4 en 6 zijn de eenigste, die wezenlijk van gewigt zijn, en waartegen de pogingen der oppozitie zullen gerigt wezen."

Van art. 1 — het hoofdartikel der wet — geen enkel woord! Is 't niet eerlijk! Doch, laten wij onze aandoeningen met Hollandsche rondheid uitspreken, is 't niet ergerlijk van kwade trouw, in die mate, dat het eene schande is voor Nederland, de buitenlandsche pers op die wijze in dienst te zien genomen van zijne regering! Wij wenden ons dan ook liever van het artikel der *Débats* af, het diep betreurende, dat, wanneer zij de tegenwoordige regering in hunne bescherming willen nemen, zij dit dan niet weten te doen dan met verzaking der hoedanigheden, waarop de Nederlandsche landaard den hoogsten prijs stelt.

---

In verband met het voorgaande, wijzen wij nog eens op het jongste artikel van het *Journal des Débats* over ons land, waarin den heer Armand Bertin door zijn korrespondent uit den Haag de onbegrijpelijkste onwaarheden zijn op den mouw gespeld. Dat die Haagsche berigtgever kwaad is durven wij niet beweeren, ook niet dat hij dom is; de lompen praalt er al te brutaal, dan dat zij behendig zijn kan. Alleen merken wij op, dat hij goed heeft gerekend op de onwetendheid van een Parijzenaar, als de heer Bertin, dien men betrekkelijk ons land kan wijs maken wat men wil. China is te Parijs bij een echten Parijzenaar, als de heer Bertin, beter bekend dan hetgeen de heeren van het *Journal des Débats* Holland noemen. Men heeft dus te 's Hage de handen vrij, om in voornoemd blad te plaatsen wat men wil 't Is maar jammer dat ook het *Journal des Débats* in Holland gelezen wordt. Men moest zorg dragen, dat de Nommers van het blad, waarin *Holland* besproken wordt, niet in het land verschenen. Zouden bij toeval niet eenige exemplaren van een vreemd dagblad kunnen worden vermist? Zulk een toeval zou de ongelegenheid voorkomen, dat de beruchte artikelen werden besproken, gewaardeerd en aan de kaak gesteld. Met die loffelijke taak houdt zich, als wij straks zeiden, de *Echo universel* bezig en hij kwijt zich daarvan uitmuntend. Plaatsgebrek alleen verhindert ons zijne goed geschrevene artikelen over te nemen, die wij aan de aandacht van het Nederlandsche publiek aanbevelen. Teregt zegt de *Echo* in zijn voorlaatst Nommer:

»Er is eene maat in alles. De haat zelve verwart zich, en geeft hem die er mede bezield is, aan de openbare bespotting over, wanneer zij zekere grenzen overschrijdt. De korrespondent van het *Journal des Débats*, stelt zich daarmede niet tevreden, dat hij demokratisch slijk op den grootsten onzer staatslieden werpt, maar drijft de kwade trouw zoo ver, om hem denkbeelden toe te schrijven, die hij nimmer heeft doen kennen en die door zijn gedrag in den jongsten tijd schitterend weersproken worden. Deze taktiek is zoo schandelijk, dat zij door de eerlijke mannen van alle partijen zal worden afgekeurd, en zelfs het doel niet zal bereiken, dat men er zich van voorstelt."

Met der daad, 't is lang geleden, dat in de H. Schrift gezegd is: *iniquitas mentita est sibi*. De spreuk hebben wij in de jongste dagen maar al te dikwijls bewaarheid gezien.

---

Ook het *Handelsblad* en de *Grondwet* maken de opmerking, dat nu, als voor de verkiezingen, op nieuw van zekere zijde een intimidatie-systeem gebragt wordt. De *Grondwet*, na medegedeeld te hebben de onzen lezers bekende plaatsen uit de *Amsterdamsche* en *Fakkel*, konkludeert aldus:

»Dus bij afstemming, de regering van de knoet. De verbanning naar een Nederlandsch Cayenne!!

»Gelukkig, dat de Staten-Generaal en het Nederlandsche volk geene kinderen zijn, die zich door een »*boeman*" laten bang maken."

---

Wij zijn niet gewoon met den *Evangelischen Kerkbode* in te stemmen. Geschiedt het, dan is het, als men zegt, een streepje aan de balk.

Heden nu is dat geschied. Ten aanzien namelijk van de verklaring, door den *Kerkbode* in zijn laatste Nommer gegeven, dat »het verleggen der zetels van Utrecht en Haarlem naar elders" voor hem — hij had er bij kunnen voegen: voor de Protestanten in 't algemeen — »eene zaak van zeer ondergeschikt belang" is. Wij stemmen dit gereedelijk toe, en gelooven dat op dit punt althans nog maar weinig verdeeldheid van zienswijze bestaat.

---

Wij lezen in de *Grondwet* van gisteren met genoegen:

»Het doet ons leed, dat *de Tijd* ons gevoelen niet deelt ten aanzien van den weg, dien wij wenschen te zien gevolgd bij het bespreken van de, onlangs medegedeelde diplomatieke stukken.

»Wij eerbiedigen het gevoelen van *de Tijd*, dat eene beoordeeling ook van het tweede gedeelte der nota van 27 Junij j. l. nuttig is en noodig.

»De achting, die wij het dagblad toedragen, hetwelk ons heden over deze, onze meening interpelleert, maakt het ons tot pligt, die nader toe te lichten, en dit te meer; daar zij schijnt eene opvatting te gedoogen, welke inderdaad noch met onze bedoeling, noch met onze antecedenten zou strooken.

»Wij achten de beoordeeling van het tweede gedeelte der nota van 27 Junij jl. noch *nuttig*, noch *noodig*. Het is niet nuttig; want waartoe zou het dienen? Om te herhalen, wat ieder reeds weet: dat het Ministerie zich vast houdt aan een strohalm; en dat al wat gezag heeft: openbare meening, schrifturen, acten, verklaringen, wetten, zich tegen het Ministerie verzet? — Het is niet *noodig*; want zal het hof van Rome niet weten, wat sinds drie maanden dagelijks in Nederland luide wordt verkondigd, als zoo vele *protesten* tegen hetgeen den Regering durft ondernemen?

»Als wij dus wenschen, dat de dagbladpers zweeg van hetgeen nu nog uitmaken punten van onderhandeling tusschen onze Regering en het hof van Rome: het was *om het Ministerie te doen gevoelen dat het onstaatkundig heeft gehandeld.*

»Wij weten zeer wel, dat het hier niet geldt »belangen van den Nederlandschen Staat tegenover de belangen van den Pausselijken Stoel." Wij weten zeer wel, dat het alleen geldt de vraag, of het gelukken zal op de Grondwet geweld te plegen en aan Nederlanders te ontnemen, waarop zij het volste regt hebben.

»Maar wij stelden ons een oogenblik op het terrein van het Ministerie. Voor dat Ministerie, welks aanwezen alleen geregtvaardigd wordt door de poging om de Grondwet uit te voeren in de »tegenovergestelde rigting" *moeten* die onderhandelingen ondersteld worden te zijn »*de hoogste belangen van het Vaderland.*" Welnu, juist daarom wenschen wij, dat men zwijge over hetgeen dat Ministerie, geroepen om *die hoogste belangen* te behartigen, zoo ligtvaardig prijs geeft, alvorens de beslissing is gevallen. Wij wenschen dat men zwijge over al die onhoudbare *stellingen* en over al die ongrondwettige *voorwaarden*, overtuigd dat het hof van Rome in zijn antwoord zal bewijzen *beter* onze instellingen te kennen dan de heer van Hall. Wij wenschen te zwijgen over die punten, opdat niet later worde gezegd: »Ja men heeft het hof van Rome de wapenen in de hand gegeven!" Uit de overgelegde stukken blijkt reeds duidelijk, dat de diplomaat te Rome opgewassen is tegen den diplomaat te 's Gravenhage. De dreigers blijve toeschouwster; de overwinning is niet twijfelachtig; want het *goede regt* heeft zelfs een bekwamen diplomaat niet noodig.

»Dat is onze bedoeling. Wij stellen er prijs op, dat zij gekend worde; want wij verlaten geen oogenblik den weg, onder zoo veler bijval ingeslagen."

---

Te Broekhuizen (Limburg) en omstreken wordt geteekend het volgende adres

»*Aan de Heeren Vereenigde Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te 's Gravenhage.*

Mijne Heeren!

»De ondergeteekende kiezers en leden der gemeente Broekhuizen (Hertogdom Limburg) doordrongen van pligtgevoel en gehechtheid aan hunne voorvaderlijke godsdienstige instellingen, zien deze laatste bedreigd door het wets-ontwerp tot regeling der kerkelijke instellingen u door de regering aangeboden.

»Medelijdend hebben zij nedergezien op de misleide menigte, die sedert eenigen tijd is in beweging gebragt, om de steeds als brave staatsburgers bekende Nederlandsche Roomsch-Katholieken te vergruizen en in hunne dierbaarste belangen te kwetsen, doch in hun geloof, hebben zij met het oog op den Allebesturder kalm en gelaten de toekomst te gemoet gezien.

»Van al de hun geoorloofde middelen wenschende gebruik te maken, sluiten zij zich aan bij alle Roomsch-Katholieken van Nederland en protesteren bij dezen tegen den geest en de strekking van gemeld wetsontwerp, hetwelk onverminderd de miskenning der katholieke godsdienst, vooral kwetsend is voor hunne eerbiedwaardige herders, welke trouwens zoo vele antecedenten hebben geleverd van niet alleen geene verdenking te verdienen; maar verre verheven te zijn boven de laatdunkende gevoelens, die bij het opstellen van gemeld wets-ontwerp hebben voorgezeten.

Mijne Heeren! De Katholieken kennen hunne pligten. Zij weten door de geschiedenis van achttien eeuwen hunner kerk, dat dezelve even als hare Goddelijke Grondlegger moet en zal vervolgd worden. Dat de dagen der vervolging, welke met Nero begonnen, de schoonste dagen harer geschiedenis zijn. Dat de Kerk door die vervolgingen wordt gelouterd, even als de dampkring door den storm; waarom dan ook de laatste vergruizingen hun geenszins verontrusten.

»Zij zouden wel is waar de moeite sparen om zich tot u Mijne Heeren te wenden, eensdeels omdat zij in U het bewustzijn van pligt in de vertegenwoordiging van het Nederlandsche volk mogen en kunnen veronderstellen; anderdeels omdat zij vertrouwen op de beloften van den Goddelijken Stichter hunner Kerk, die dezelve op eene Steenrots vestigde, welke reeds achttien eeuwen stormen heeft getrotseerd, en ondanks de vervolging en miskenning der wereld niet zal vernietigd worden; maar Mijne Heeren! zij wenschen u te behoeden, door de verwerping van gemeld wetsontwerp, voor eene daad, die de eer van het aan Europa wegens zijn gezond verstand bekende Nederlandsche volk zoude moeten bezoedelen, en een treurig bewijs zoude geven hoezeer sektehaat, egoismus, vooroordeel en ongeloof den mensch kan verblinden.

»Wij eindigen in vertrouwen op de antecedenten bereids door de Kamer gegeven, en met de herinnering van den verstandigen Gamaliel:

»Is het menschenwerk, dan zal het van zelve te niet gaan. Is het echter Gods werk, dan kunt Gij het, ondanks uwe strafwetten, niet vernietigen; want men moet God meer gehoorzamen dan de menschen.

»Broekhuyzen, den 18 Julij 1853."

---

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijklui-

dende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

| | | | |
|---|---|---|---|
| 's Heerenberg | met | 60 | naamteekeningen. |
| Pekela | » | 56 | » |
| Maastricht | » | 2300 | » |
| Wateringen | » | 110 | » |
| Bunnik en Odijk | » | 40 | » |
| Voorhout | » | 49 | » |
| Heino | » | 52 | » |
| Groenendijk | » | 134 | » |
| Lamswaarde | » | 60 | » |
| Ossenesse | » | 55 | » |
| Hengelolijk | » | 32 | » |
| Stoppeldijk | » | 50 | » |

Men schrijft ons uit Bodegraven:

»Niettegenstaande de vele kuiperijen, welke hebben plaats gehad, zijn de afgetreden leden van den gemeenteraad, de heer burgemeester Jan van Dam, Protestant en de heer B. Blom, Katholiek, de eerste met 87 en de tweede met 81 stemmen en dus met overgroote meerderheid herkozen. De tegenpartij was zeker gepensioneerd officier van gezondheid, bij *Unitas* in blakende gunst, die echter niet meer dan 40 stemmen heeft verkregen, van de 140 billetten die ingekomen waren. Ik geloof, dat men dit wel mag aanmerken als een blijk, dat aan vele Protestanten de oogen opengaan, te meer nog daar Zondag ll. alhier nog wel een vreemde dominé heeft gepredikt, welke zoo veel mogelijk zijn best deed, om de gemoederen tegen de Katholieken op te ruijen. De invloed van zijne predikatie schijnt echter gelukkiger wijze eene, tegenovergestelde uitwerking te hebben gehad. Vele Protestanten spreken er met welverdiende verachting over."

In de zitting der Tweede Kamer der Staten-Generaal van 23 Julij, is ingekomen een groot aantal adressen, die aan de commissie voor de verzoekschriften zijn toegezonden. Daaronder merkt men op 58 adressen, betrekkelijk het ontwerp van wet, regelende het toezigt op de kerkgenootschappen.

# BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

## FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Julij. In de zaak der *Commune revolutionnaire* zal morgen uitspraak worden gedaan.

— De afbreking van meer dan twee honderd huizen, en het wegnemen van vijftien straten, pleinen gangen en kruisgangen enz., is op til.

— Te Rijssel en te Melun zijn verscheidene personen, om staatkundige redenen, gearresteerd.

MADRID, 14 Julij. De *Gaceta* deelt de lang verwachte reorganisatie van het ministerie van Binnenlandsche Zaken mede, waarin belangrijke bezuinigingen werden te gemoet gezien. Het blijkt echter dat in deze nieuwe reorganisatie geen spoor van besparing te ontdekken is.

## ENGELAND.

LONDEN, 20 Julij. Het bulletin nopens den gezondheidstoestand van de koningin luidt, dat H. M. in den afgeloopen nacht zeer heeft gehoest, doch zich heden morgen verligt gevoelde.

— Lord Palmerston heeft vergunning bekomen tot het indienen van twee bills, de eene tot het verbieden van begraafplaatsen in de gemeenten; en de andere tot bepaling van den werktijd van kinderen in de fabrieken.

## DUITSCHLAND.

KEULEN, 22 Julij. Volgens berigten uit St. Petersburg van 15 dezer, had de Russische oostzeevloot, bestaande uit 37 zeilen, dien dag de reede van Kroonstadt verlaten, om, naar het heette, in den Franschen zeeboezem een oefeningstogt te doen.

— Men schrijft uit Koppenhagen 20 Julij. Gisteren avond heeft de eerste minister in de *Volksthing* het ontwerp ingediend eener grondwet voor het koningrijk Denemarken.

BERLIJN, 21 Julij. Er is sprake van eene verhooging der belasting op den tabak, waarbij echter de inlandsche in eene mindere mate dan de van buiten ingevoerde zou getroffen worden.

Over Triest verneemt men, dat de opgestane stammen van Nekrassowza en Lippowa getracht hebben zich van 20 gewapende barken in de haven van Ismail meester te maken. De Russen evenwel, onderrigt van dit plan, hadden zulke goede maatregelen genomen, dat het geheel mislukte.

WEENEN, 22 Julij. Men verneemt, dat drie ontwerpen tot vereffening van het Turksch-Russisch geschil den Czaar zijn aangeboden.

Het eerste is van den Franschen gezant te Weenen, en behelst het reeds bekende voorstel dat Turkije het door Rusland geëischte traktaat zal onderteekenen, tegen eene verklaring van den Czaar, dat daarmede geen inbreuk op de souvereine regten des sultans gemaakt zal worden.

Het tweede is door den Engelschen gezant te St. Petersburg aangeboden, en behelst het voorstel tot het zenden van een plegtig gezantschap naar St. Petersburg, overbrengende den Hattisherif, waarbij de privilegien der Christenen gewaarborgd worden.

Het derde is uitgegaan van den Franschen gezant te St. Petersburg. Het stelt voor eene eenvoudige nota, inhoudende de door de Porte toegestane koncessien aan Rusland, met uitzondering van sommige moeijelijke punten, die niet wel overeen te brengen zijn.

Men verneemt, dat de Czaar van deze drie ontwerpen geneigd is het eerste aan te nemen, zonder zich echter daaromtrent officieel te verklaren. Dit ontwerp is diensvolgens naar Konstantinopel gezonden. Men ziet het antwoord des Sultans met ongeduld te gemoet.

— Te Innspruck hebben onderscheidene arrestatiën plaats gehad. Onder de gearresteerden bevonden zich de zoons van twee hooggeplaatste ambtenaren.

## BELGIË.

BRUSSEL 22 Julij. Uit eene partikuliere korrespondentie den *Précurseur* uit Konstantinopel, blijkt o. a. dat er een geheim verbond tusschen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en den Sultan schijnt te bestaan, en zou het zeker zijn dat de Porte aan de Unie de reede van Marmarizza heeft afgestaan. De kommodore Sfingham heeft ongeveer 500,000 dollars in goud voor den Sultan medegebragt. Hij heeft met zijne drie fregatten en korvetten zich geplaatst te midden der Turksche vloot in den Bosphorus, beweerende dat het verdrag van 1851, betreffende de zeëngten, op hem niet slaat. Hoeveelheid goud ging door voor de opbrengst van het verkochte gouden en zilveren vaatwerk der sultane-moeder.

## STADSNIEUWS.

### BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Julij.

GETROUWD (20 Julij): S. M. Canter met H. Emannel.

OVERLEDEN (17 Julij): N. Bosman, 39 j. — (19 Julij) S. A. M. Hildebrand, 19 j.

### PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

| | | 22 JULIJ 4½ u. | gebl. 23 JULIJ 4 u. | gebl. |
|---|---|---|---|---|
| NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt. | | 63¾ | 63 13/16 a 63⅞ | |
| Dito Dito | 3 | 76¾ | 76 13/16 | |
| Dito Dito | 4 | 95⅝ | 95¼ | |
| O. I. Leening 1844 | 4 | 95 7/16 | | |
| Amortis. Syndic. | 3½ | | | |
| Handel-Maatschappij | 4½ | 126½ | | |
| Aand. Rijn-Spoorweg. | | | | |
| Aand. Holl. S. M. | | | | |
| Obligatien | | | | |
| BELGIE, Obligatien 1844 | | | | |
| Cert. bij de Belg. Bank, | 2½ | | | |
| Dito bij Rotsch. en Volkev | | 53⅝ | 53¼ | |
| FRANKRIJK, Obligatien | 3 | | | |
| SPANJE Nieuwe | 1 | 23⅛ | 23 3/16 | |
| Dito | 3 | 47 9/16 | | |
| Dito Binnenl. à 6/m. | | 43 | 43¼ | 43 3/16 |
| Coup. Bewijzen. | | 6 | | |
| Amortisable Schuld | | | | |
| PORTUGAL te Londen | 5 | 41¾ | 41¾ | 41¾ |
| Dito Dito | 4 | 38⅛ | 38⅛ | 38½ |
| RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816 | 5 | 108¼ | 108¼ | |
| Dito Dito 1828 en 1829 | | 107¼ | 107⅛ | |
| Cert. bij d°. 1831 en 1833 | | 98⅛ | | |
| Dito | 4½ | 100 | | |
| Dito bij *Hope* | 4 | 93¼ | | |
| Dito bij *Stieglitz en C°* | | 92¼ | 92¼ | |
| Dito bij id. 5de Serie | 4 | 92 | | |
| Cert. te Hamburg | 5 | | | |
| Inschrijving in Assignat. | 6 | | | |
| Cert. van dito | | | | |
| POLEN, Gouden... | | 85 | 85¼ | |
| Dito met Lot. fl. 500 | | | | |
| Dito met Lot. » 300 | | | | |
| AMERIKA, Bank-Actiën | | 4½ | | |
| PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 | | | | |
| OOSTENRIJK, Metalliek | 5 pCt. | 82¼ | 82 3/16 | 82¼ |
| Dito 1847 | 2½ | 42 7/16 | 42⅛ | 42 7/16 |
| Dito 1851 | 2½ | 42 7/16 | 42⅛ | 42 7/16 |
| Dito 1849 | 5 | 94½ | 94 7/16 | |
| Ween. Bank bij *Goll en C°* | | | | |
| Dito | 4 | | 71½ | |
| Letter B | 5 | 93½ | 94 7/16 | |
| Aand. met Loting fl. 500 | | | | |
| Nieuwe dito fl. 250 | | | | |
| NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwen* | 5 pCt. | | | |
| BRAZILIE te Londen 1824 | 5 | | | |
| Dito Leening 1843 | 5 | | | |
| Dito £ 200 | | | | |
| PERU | 5½ | | | |
| MEXICO Nieuwe | 3 | 26 7/16 | 26⅛ | |
| VENEZUELA à £ 100 | 3½ | | | |
| GRENADA à £ 100 | 2 | 21 7/16 | 21½ | |
| Dito Uitgestelde | | 9 5/16 | 9¼ | |
| ECUADOR à £ 100 | | 4 5/16 | | |

Kalme beurs met weinig affaire. — De stemming was algemeen williger.

*Koers van het Geld*: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

## Wisselkoers.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Parijs | 2/m. ƒ | 56¼ | Livorno | 2/m. ƒ | 39½ |
| „ | zigt „ | 56⅜ | Napels | „ „ | 84½ |
| Bordeaux | 2/m. „ | 55⅝ | Petersburg | „ „ | 1,86 |
| „ | ½/m. „ | 56⅜ | Weenen | 6/w. „ | 31¾ |
| Madrid | 3/m. „ | 245 | Augsburg | „ „ | 35½ |
| Cadix | „ „ | 245 | Frankfort | „ „ | 99½ |
| Seville | „ „ | 242 | Hamburg | 2/m. „ | 35⅜ |
| Bilbao | „ „ | 243 | „ | zigt „ | 35 1/16 |
| Lissabon | „ „ | 41½ | Londen | 2/m. „ | 11,12½ |
| Porto | „ „ | 41½ | „ | zigt „ | 11,80 |
| Genua | 2/m. „ | 46⅜ | Rotterdam | | ½ |

## BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 56, 1840/1842 4½ pc. 98⅛; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc. 43; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85⅝.

LONDEN, 21 Julij. Cons. kont. 98⅜ a 98½, op tijd 98¾ a 98½; Braz. 101 a 102; 1829/39 — a —; 1852 99 a 100; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 106 a 107; Ecuad. — a —; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9⅛ a 9⅜; Mexiko Nieuwe 26¼ a 26⅝; Peru 4½ pc. N. 83 a 84; Uitgest. 58 a 60; Rusl. 1822 5 pc. 118½ a 119; (N.) 4½ pc. 103½ a 104½; Portugal 5 pc. 46½ a 47½; 4 pc. 43½ a 44½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅛ a 23⅜; 3 pc. 47 a 47½; Coup. cert. 6 a 6½; Passive 5½ a 5⅝; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 97½ a 98; Venez. 37 a 38; Uitg. 15 a 16; Wissel op Amsterdam ƒ —.—; Grieken 1824 8½ a 9½, 1825 —.

WEENEN, 22 Julij. Met. 5 pc. 94⅛; Bank-Aktien 1406; Wissel op Londen 10.42; Zilver 9⅛.

BERLIJN, 21 Julij. Schuldbr. 8½ pc. —; Loten 142½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 90; Loten fl. 500 92¼; Oost. Met. 5 pc. 88; Amsterdam zigt 142⅛; id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 21 Julij. Rusl. Cert. 5 pc. 103½; Oost. Met. 5 pc. 93½; Spanje 1—3 pc. 22; Binnenl. 3 pc. 40½.

FRANKFORT, 22 Julij. Met. 5 pCt. 86½; W. Bank-Aktien 1617; W. Loten fl. 250, 126; Spanje 1 pCt. 23½; id. 3 pCt. 43¼; Wissel op Weenen 109½.

## HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Julij.

### OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De handel was gedurende den loop dezer week niet zeer belangrijk, de gunstige berigten van Brazilië, per laatste Mail ontvangen, versterkten evenwel de opinie voor dit artikel, zoo dat zich voor de genoteerde prijzen vele koopers voordeden, doch verkoopers zich geheel van de markt terug hielden, waardoor voor dadelijke behoefte iets hoogeren prijs werd besteed.

THEE. Zonder belangrijken handel; tegen 4 Aug. aanstaande zijn te Rotterdam in veiling aangekondigd 2130/4 en 1039/8 k. *Congo*, 474/4 k. *Souchon*, 859/4 k. *Pecco*, 171/4 k. *Hysant*; 178/4 k. *Uxim*, 21/4 en ¾ k. *Imparial* en 1⅝ k. *Gunpowder Thee.*

TABAK. De handel in *Noord-Amerikaansche* soorten was in den loop dezer week zeer belangrijk, van diverse ladingen werden 539 vt. *Marijland* en 100 vt. *Virginie* tot fiksche prijzen verkocht, waardoor de voorraad in de eerste hand bijna geheel is opgeruimd; nog werden deze week in veiling 160 pakken *Manilla* van 34 tot 64½ cts. benevens eenige kleinere partijen *Java*, *Varinas*, *Domingo* en *Florida* Tabak verkocht. — Van *Havana* per *Habana* ... aangevoerd 98 pakk. — Den 3 Aug. aanstaande komen 1050 pakken *Java*, alsook 155 kist. *Seedleaf Tabak* in veiling.

SUIKER. *Ruwe*. De veiling der N. H. M. van 68677 kr. Suiker liep vrij koulant af; de *bruine* soorten bedongen ƒ ¼ a ƒ ½ boven, doch de *blanke* daarentegen ƒ ¼ a ½ onder de getaxeerde prijzen. — De groote hoeveelheid van laatstgenoemde soorten en de mindere vraag voor het buitenland kan men hiervan als reden aannemen. — Na afloop dezer veiling werden nog verschillende partijen *blanke Suiker* tot ... onder afloopprijzen aangeboden en zouden slechts tot ƒ 1 onder avarijprijs der laatste veiling, plaatsvinden ... zoover ons bekend zijn hiertoe geene afdoeningen tot stand gekomen. — 378 vt. *Surinaamsche Suiker* werden van ƒ 23¼ tot ƒ 26½, zijnde ƒ ¼ boven taxatie verkocht. — Van *Havana* werden in den loop dezer week 1050 kist. Suiker aangeboord ... *Geraffineerd*. Hiervan is eene afdoening van ... kilo op levering in de maand September bekend geworden. — De prijzen in konsumptie notéert men voor *Stam* ... S R ƒ 67 a 68, N° 2 ƒ 65 a 66, N° 3 ƒ 61 a 62; B & K N° 2 ƒ 61, ... S & T N° 1 ƒ 61, N° 2 ƒ 60; W & Z ƒ 57. — ... ƒ 25 a 27.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat* N° 1 met meer handel tot de vorige prijzen. — *Foelie* stil.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten*. *Zantische* ƒ 44 a 46; *Patras* ƒ 38 a 40. — *Rozijnen* zeer goed gestemd; *Nieuw Smirna* ƒ 20; idem *Samos* ƒ 14 a 14½.

RIJST. Geniet voortdurend eene goede vraag, zoowel voor uitvoer als konsumptie; ord. *gepeld Java* en *Arracan* ƒ 7¼ a ƒ ½; *gepeld Java Tafel* ƒ 11 a ¼.

DROGERIJEN stil. *Camfer*, *ruwe* ƒ 70; *Geraffineerd* ƒ 72½ a ƒ 75. — *Cassia Vera* ƒ 29 a 30. — *Chinesche Kaneel* ƒ 72½ a 75.

VERFWAREN. *Indigo*. Eene levendige vraag heeft voor export bestaan, 80 kn. en kistjes *Java* zijn voor den uitvoer genomen tot vaste prijzen. — Eenige partijtjes partikuliere aanvoer juist gearriveerd zullen eene gunstige markt treffen. — *Cochenille* vast, doch niets in omgegaan. — *Verfhouten*. *Campeche* en *Geelhout* prijshoudende, doch niets in gepasseerd. — Van *Lima* zijn kleine partijtjes verhandeld, zeer exquies met ƒ 11½ en nog ... te koop. — *Sapan*. 15000 k°. *Manilla* in onze quotatie voor uitvoer genomen. — *Quercitron*. 250 vn. *Amerik*. met ƒ 2⅞, en 200 vn. heldere in proportie betaald. — *Terpentijnolie*. 100 vn. *Amerik*. tot volle prijzen verhandeld en daarmede alles uit de eerste hand opgeruimd. — *Divi Divi*. Niets in omgegaan, doch weder een partijtje te wachten. — *Zwavel*. De lading van 350 ton

van Rotterdam aangevoerd, zijn voor export tot onbekende prijs afgedaan. — *Lood.* 500 blokken *Rhijn* zijn met *f* 13 a *f* 12½ betaald. — *Meekrap.* Met veel handel, voor exportatie schijnt het artikel meerder attentie te trekken en prijzen zeer vast, steeds langzaam rijzende.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 % *f* 23½ a 22. — *Moutwijn* 91 % *f* 20 per Vat a kont.

HENNEP. In veiling werden 45,000 Ned. ℔ *Memelsche* van *f* 47½ tot 68½, alsook 15 bondjes *Triester Hennep* tot *f* 62½ verkocht.

METALEN. *Banca-Tin f* 68 a ½. — *Ruw Koper* zonder handel.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* prijshoudend; *Talkolie f* 33; *Raapolie f* 33; *Walvisch-* en *Robbentraan f* 37 E.; *bruine Berger Levertraan f* 44, *blanke dito f* 54 per jaar. Tegen Aug. aanst. zijn in veiling aangeslagen, 213 fusten *Oost-Ind.* 77 d°. *Schotsche*, alsook 65 ton *Tinmarker Lever* en 21 ton d°. *Spektraan. Palmolie* prijshoudend. De onlangs per *Decima* van de Kust van Afrika alhier aangebrachte circa 530 vaten, 220,000 Kilo zullen den 11 Aug. in veiling worden verkocht.

WALVISCHBAARDEN. Den 4 Aug. aanstaande zullen 272 bundels worden geveild.

VISCH. *Rondvisch f* 8½. — *Ansjovisch* 1853 *f* 13½ zonder handel.

GRAANMARKT.

UTRECHT, 23 Julij. Tarwe *f* 10,00 a 10,75, dito (nieuwe rogge) *f* 11,00 a 11,75; Rogge *f* 7,70 tot *f* 8,00; Garst *f* 4,80 a 5,00; Boekweit *f* 7,50 a 7,90; Haver *f* 3,50 tot *f* 4,00; Boter *f* 0,78 tot *f* 0,98, het Ned. ℔; L. Kaas *f* 30 tot *f* 34 de 100 Ned. ponden; Aardappelen *f* 1,80 a *f* 3,50 per Ned. mud.

MIDDELBURG, 21 Julij. Tarwe, goede Zeeuwsche *f* 9,75, dito voor den regen binnen *f* 10,40, mindere soorten *f* 8,75. Blaauwe *f* 8½ puike jarige Walchersche *f* 11 en *f* 11,25, puike Nieuwe voor den regen binnen *f* 10,75 en *f* 11, puike Nieuwe dito *f* 10,25 a 10,50, mindere soorten *f* 9,50, geringere *f* 8,50 a 8,75. — Rogge *f* 7,25 a 7,60 naar deugd. — Gerst. Winter *f* 6, puike Zomer *f* 5,75. — Walch. Witteboonen *f* 11 a 11,25, Bruineboonen *f* 13 a 14. Erwten. Groene goede soorten *f* 8. — Koolzaad. Nieuw het beste *f* 16,50. — Raap-Olie *f* 38,50; Patent-Olie *f* 40,50; Lijn-Olie *f* 36 pr. Vat.

SCHIEDAM, 22 Julij. Rogge. Sedert ons vorig berigt verlevendigde de kooplust zoodanig, dat vele partijen tot iets hoogere prijzen konden afgedaan worden. Men noteerde: 142/2 ℔ Archangel *f* 198 1/m.; 146/2 ℔ Mannheim *f* 206, *f* 208 6/w., 209 3/m.; 141/2 ℔ Archangel *f* 197 1/m.; 151/2 ℔ Libau *f* 236, *f* 238 6/w.; 146/2 ℔ Windau *f* 226; 148/2 ℔ Libau *f* 232 6/w.; 145/2 ℔ Arensburg *f* 241 3/m. 148/2 ℔ Libau *f* 231, *f* 233 6/w.; 144/2 ℔ Koersche *f* 222, [illegible] ℔ Arensburg *f* 250 6/w.
Gerst. Wij alleen bij uitsluiting te plaatsen tot de volgende prijzen: 129/2 ℔ Koersche *f* 200 6/w.; 129/2 ℔ Libau *f* 199, *f* 201 6/w.; 125/2 ℔ Reval *f* 203 3/m.; 131/2 ℔ Libau *f* 205; [illegible] ℔ Libau *f* 200 a *f* 202 6/w. [illegible] Zaturdag, [illegible] Maandag op [illegible] volgende dagen bleef het zeer stil [illegible] toegenomen. [illegible] — Amst. Proef *f* 25,00.

ANTWERPEN, 22 Julij. *Koffij.* Er zijn gedaan 650 v. Dom. en eenige honderd v. Brazil en Batavia.
*Kaneel.* Van Chineesche zijn 50 k. verkocht.
*Granen.* Met goeden omzet en klimmende prijzen.
*Hoorns.* Er zijn gedaan 8000 st. Rio Grande.
*Huiden.* Er zijn gedaan 9800 dr. en 2300 gezouten Buenos-Ayres en Montevideo en 450 dr., 2002 gez. Rio Grande tot zeer ferme prijzen.
*Rijst.* Er zijn gedaan 7000 z. Akyab.
*Geraffineerde Suiker.* Er zijn gedaan 100,000 k. gestampte en 22,000 k. brooden.
*Tabak.* Er zijn gedaan 32 b. Havana.

LONDEN, 21 Julij. *Ruwe Suiker.* Voor W. I. is de markt gunstig gestemd. Vreemde. Zeilende ladingen zijn gezocht tot vorige prijzen. Eene lading Havana n°. 11 is zeilend gedaan tot 21 s. en eene dito n°. 12 tot 21 s., 9 d. *Geraffineerd.* Er is weinig aan de markt met veel koopers; bruine lompen 45 s., 6 d. en 46 voor goed ord., gemeen en fijn 46 s., 6 d. en 49 s.
*Koffij.* Naar Native Ceylon was geen vraag meer en de prijzen daalden. In veiling zijn 558 b. gedeeltelijk verkocht [illegible] en 46 voor goed ord. Voor Plantage vraagt men volle prijzen, maar de kooplust is niet groot. Van 200 v. is slechts een gedeelte verkocht tot 58 a 63 s., andere soorten tot 52 a 57 s. Costa Rica meer gevraagd en eerste soorten goed gesouteneerd, maar geringere iets lager; 3000 b. golden in veiling 57 a 63 s., 6 d. voor middel a goed en 49 a 56 s. voor goed ord. a fijn fijn.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 22 Julij. Siewa, Paquito, Havana; M. Pride, Maria, Triest. — Gisteren nog: Noffee, Ridderkerk, Batavia; R. J. Fenenga, Johanna Bartha, Odessa.

UITGEZEILD.

[illegible], 22 Julij. D. F. de Witt, Goudkust, St. George d'Elmina.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 22 [illegible] Plata, Elisabeth en Jacoba, kapt Zeeman, v. Amsterdam naar San Francisco.
Den 13 Junij op 3° 2' N. Br. en 22° 30' W.L. Christiaan Huygens, kapt. Inlower v. Batavia naar Amst.
Den 18 Julij, op 42° 2' N. Br. [illegible] Jacobus Marquis, kapt. Gagestein van Batavia naar Schiedam.
Den 20 Julij bij Wight: [illegible], kapt. de Vries, van Rotterdam naar Cardiff.

CARGA-LIJSTEN.

*AMSTERDAM.*

BATAVIA, Ridderkerk, Noltee = 4830 b. Koffij, 1851 kann. Suiker, 181 k. Indigo, 785 sch. Tin, 1421 bs. Bindrotting. N. H. M.

HAVANA, Paquito, de la Sierra; 352 k. Suiker, Hedeman, Timme en Comp.; 400 k. dito, F. Smelt en Zonen.

*ROTTERDAM.*

BATAVIA, Doelwijk, Kramer = 25 k. Cochenille, 150 b. Gom Elastiek, 344 b. Witte Peper, 491 sch. Tin; N. H. M.; 709 b. Rijst, Wm. Ruijs J. Dzn.; 2/4 p. Wijn, A. van Hoboken en Zoon; 100 legg. Arak, 843 krj. Suiker, E. Suffruijs; 30/1, 40/2 legg. Arak, C. Ellinckhuijzen en Comp.; 73/1, 30/2 legg. dito, J. Melchers; 50/1 legg. dito, Lutz en van Langeveld; 312 krj. Suiker, M. Varkevisser; 50/1 legg. Arak, 223 z. Koopmanschappen, M. van Rijckevorsel; 10 z. Koffij, 12 coll. Diverse, E. J. Plate; 500 z. Rijst, 579 p. Cassia; Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Julij in lading naar:

| | |
|---|---|
| *Keulen* | D. Hoegewerch, Prins Emil. |
| | J. van Doosen, Coln N°. 9. |
| *Manheim* | J. Polsen, Johanna. |
| *Mainz* | J. Bouman, Mainz N°. 9. |
| *Ludwighaven* | J. G. Fenster, Mein Vergnugen. |
| *Urdingen & Ruhort* | C. Wansing, Vrouw Geertruida. |
| *Weesel* | J. Heijer, Jonge Wilhelmina. |
| *Frankf., Coblentz en Manheim* | [illegible] |
| *Heilbron* | G. Heus, Janus. |
| *Duisburg* | Jh. Buverman, Elisabeth. |
| *Dusseldorp & Neus* | J. H. W. van Booven, Niederrein N°. 1. |

KEULEN, 21 Julij aangekomen:
Kapt. P. Grenshauser van Amsterdam met 2458 centenaren
„ H. Hutter „ Rotterdam „ 2191 „
„ P. Meermann „ [illegible] „ 2100 „

*Rijnhoogte* — ARNHEM 22 Julij 8 el 11 duim.
KEULEN 21 „ 18 vt. 7 [illegible]




Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.